

Sigtuna Kommun 2030 - en vision

Efter flera år av målmedvetet arbete har vår vackra och attraktiva kommun utvecklats till ett samhälle som är socialt och ekonomiskt, men - framför allt - ekologiskt hållbart.

Baserat på en helt ny Översiktsplan (Uthållighetsplan) har utvecklingen styrts av principer där långsiktighet gått före kortsiktiga plånboksfrågor och ansvaret för framtida generationer tagits på allvar. De viktigaste besluten har tagits i enighet över block- och partigränser.

Utvecklingen i Sigtuna har skett parallellt med den genomgripande omläggning av skattesystemet som inleddes i landet redan 2015. Den stora *Skatteväxlingen* har inneburit att utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser blivit kännbart dyrare, att energibesparing och återvinning lönar sig för alla parter, men att skatter och annan belastning på mänskligt arbete blivit mycket lägre.

Sammantaget har detta medfört att lokal service (samhällelig och privat) blivit bättre och att en större andel av befolkningen har sitt arbete och serviceutbud på nära håll. Eftersom transporter, energi och många material blivit relativt sett dyrare produceras fler varor på närmare håll och oftast med högre kvalitet, hållbarhet och reparationsbarhet. "Slit-och-släng" har ersatts av kvalitet, underhåll och reparation.

En av de största revolutionerna har skett inom matsektorn. Vi har förstått (egentligen tvingats inse) att de näringsämnen som behövs för all odling måste återföras i ett kretsloppsystem. Fosfor, kväve mm i form av konstgödsel har blivit många gånger dyrare - i den mån det alls finns att tillgå. Näringen återvinns genom tidig avfalls-sortering i alla led, biogasproduktion, kompostering och separations-toaletter (som man skrattade åt 2011 men som idag är en självklarhet). Eftersom importerad mat blivit dyrare p.g.a. ökade transportkostnader och global livsmedelsbrist, samtidigt som sviktande tillgång på konstgödsel minskar vår egen arealavkastning, har vi förstått att skydda den svenska åkermarken. På nationell nivå har odlingsmark fått ett starkare skydd än t.o.m. strandskyddet. Sigtuna blev känt genom att som första kommun gå före lagstiftningen och i princip införa byggstopp på åkermark.

Vad har mer hänt i vår kommun? Några exempel:

- Kommunen har till sist fått en verklig centralpunkt genom uppförandet av en ny station i direkt anslutning till det utvecklade Märsta Centrum och Pinbackenområdet. Här finns alla centrala servicefunktioner och inte minst en effektiv bytespunkt för alla transportslag.
- Centralpunkten har hamnat närmare den nya "gröna" stadsdelen Märsta Port, Kunskapens hus och idrottsanläggningarna eftersom 263-an "trollats bort" genom nedsänkning och överbyggnad på en sträcka av ca 500m.
- Alla nya bostadsområden har byggts på redan ianspråktagen mark eller i "brynen" mellan skog och odlingsmark.
- De allra flesta hus som byggts efter 2010 är klimat- och energismarta. Många är "passivhus" och några är "aktivhus" (=levererar energi till nätet)
- Många familjer har fortfarande egen bil (hybrid, el eller bränslecell), men klarar huvuddelen av sina "vardagstransporter" utan bil eftersom när servicen är mycket bättre och kollektivtrafiken är attraktiv, snabb och pålitlig
- Kommunens bebyggelsestruktur är baserad på principen att avstånden skall minska - inte öka. I flera kommundelar har man kunnat förtäta bebyggelsen. Utbredning i nya riktningar har upphört medan "bandet" Märsta- Valsta - Steningehöjden - Til - Sigtuna har utvecklats genom utbyggnad på "öar" utefter denna sträckning. Därigenom har utrymme skapats för en befolkning på upp till 50 000 samtidigt som förutsättningar för riktigt bra kollektivtrafik skapats
- Märsta tätort har utvecklats till den "trädgårdsstad" man en gång tänkte. Många nya hus är 3-4 våningar höga med lokalgator på ena sidan och park, lek och "stadsodling" på den andra. Alla är numera glada att man övergav de gammaldags "miljonprograms-husen" som var på förslag kring 2013.
- Sigtuna stads världsunika karaktär är starkt skyddad. Endast begränsad expansion i närområdet har skett. Genom de nya förutsättningarna (skatteväxling) har serviceutbudet ökat och de allra flesta butikstyper finns i staden. Tre "tung" bytespunkter för kollektivtrafik har utvecklats - busstationen, Svalängen och Pilsborondellen. Vid den senare har ett serviceområde uppstått. Inom kommundelen rullar ett effektivt

lokalbussystem som binder samman alla områden med bytespunkterna.

- Kollektivtrafiken har genomgått en revolution. Det frekventa pendeltåget förbinder kommunen med både Uppsala och Stockholm. Roslagsbanan har dragits fram hela vägen till Arlanda. Ett energisnålt och klimatneutralt *spårbilssystem* binder samman Arlanda (flygplats och serviceområde), Arlanda stad, EuroStop med Märsta station/ centrum/ bytespunkt. Successivt byggdes systemet ut till Märsta bostadsområden, Valsta/ Steningehöjden och - nyligen - till både Sigtuna och via Rosersberg till Upplands Väsby's spårbilsnät. Genom sin ständiga tillgänglighet och direkt resa från start till mål var det detta system som till sist fick kollektivtrafikandelen i kommunen att fyrdubblas jämfört med 2013.
- Arlanda flygplats finns kvar och tillsammans med det utbredda industri- och affärsområdet är det en väl hävdad "regional kärna" i länet. Flygtrafiken har inte ökat dels för att flyget numera bär sina klimatkostnader liksom andra trafikslag, men också för att Arlanda C har utvecklats till en av landets tyngsta järnvägsknutpunkter. Matningen till de långa flyglinjerna har därför flyttat från inrikes flyg till de nya snabba och genomgående fjärrtågen. Man har numera svårt att förstå att tågresenärer en gång fick betala extra på- och avstigningsavgift på Arlanda. Roslagsbanans förlängning till Arlanda och spårbilssystemet har varit avgörande för ett klimatsmart resande till/från Arlanda - både för resenärer och arbetstagare.

Detta var bara några exempel på de stora förändringar som skett i vår kommun under de senaste 20 åren. Vi Sigtunabor är stolta över att vår kommun vågat vara i framkant i utvecklingen mot ett samhälle som lever i samklang med naturen och vår världs resurser. I någon utsträckning har vår materiella "standard" begränsats, men de allra flesta är överens om att man uppnått en större livskvalitet.

Nyårsafton 2014

Lars Wedén